

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

71. Vita & mors Nicolai Lancilloti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

ijs iniuriam Praefectus est Georgius Mellius de Castro cum praesidiariis Lusitanis centum quinquaginta, & decem nauibus; arx quoque postea praesidio adiuncta, & sexennio elapso additum Societatis Collegium. Illic item manus operariorum selecta remanserat, quae partim Parauis partim ad laborabat militibus, de P. quidem Hieronymo Vasio, praecleara memorantur in Lusitanorum emendandis moribus edita, praeter hominum plus mille capita quos à simulachris ad Christum traductos sua ipse lustrauit manu: fueratque profecto tum nouis, tum veteribus Christianis conducibilis ad salutem, vnum in Manara iunctim populum constare: quam passim per illa Piscariae infelicissima littoralia diuisos ut ante habitare, cum possent ijs Patres commodius, citius, opportunius praesto esse; sed enim praeter ingenitum soli natalis cacohetes, nunquam sic radicitus euulsum quin fibra tenui haereat, vel sero in lucem exitura; pestilentem morbum, corruptus coeli eius tractus, per se iam satis insalubris, toti insulae afflauit anno 1563. & hominum millia quatuor extinxit, quibus Patres quamuis, & ipsi aegrotarent strenua opera adfuere. Et hoc ad vltimum pestis & stragis argumento, nutantes antea Parauis, persuasi sunt relicta Manara in solum patrium redire.

71.
Vita & mors
Nicolai
Lancilloti.

Supereft, postrema haec libri pars vitae mortisque reliquias colligat, quibus insignius nonnulli suum ministerium honorarunt, quos descriptionis huc vsque temporibus, & locis, vocauit Deus ad praemium apostolici muneris bene gesti. Reddam tamen aptius alibi de Melchioro Carnero, Francisco Perez, Melchioro Nunnio, vbi mihi eorum & memoriam & nomen, & facta referent Sinenses & Iaponiae missiones. Nunc tantum memoro, nunquam mihi sub stylum redituros; atque imprimis P. Nicolaum Lancillotum patria Urbinatem, S. Ignatio in paucis carum, eoque ductore diuinis primum aeternorum imbutum studiis, & eodem postea mittente in Orientem destinatum cum P. Antonio Criminali: ibant Roma in Lusitaniam pedites, absque viatico, tectum, victumque mendicatio quotidie rogantes. Verum sua illa tam laeti paupertate, austeroque illius molestiarum comitatu, ut cum possent oblato largiter comiteu iter illud percommode agere, constanter omnia recusarent; sua illa inter se abunde contenti mutua caritate, precandi delitijs, & pia de Deo colloquutione, qua interpunctus itinerum labor iucunde fellebatur. In Lusitaniam venerant; fuitque in Indiam breui post nauigandum, cum Ioanne Beira; dignos tam heroica prouincia tres viros, elegerat Deus, mittebatque, in pugnas virtuti quam iis contulerat non inferiores, criminalem in Badagas ethnicos, eorum ferro pro Christo necandum. Beiram in naufragia, pericula, cruceque varij generis inter Molucarum barbaros deuorandas. Lancillotum in longam annorum duodecim mortem, ex valetudine sic perpetuo afflicta, ut (quod ipse testatur) semper animam agens cum morte luctaretur; sic obsequiosa caritati, ut negotiis diuinæ gloriae, & iuuandorum animorum nunquam non adesset. Goam mense Septembri applicuit anno 1545. adhibitusque

bitusque ad erudiendos pietate ac literis adolescentes eius urbis, mensis vix decimum in eo exegit, cum secretione sanguinis in phthysim delapsus, nunquam postea satis reualuit.

[Ego (inquit ad Ignatium scribens) quot annis morior, & nunquam morior: laudetur sempiternum Deus: subditque summam hanc ægritudinis suæ grauitatem, ex quo, ait, in isto vitæ mortisque conflictu verfor, obiere tam multi viri fortes, diuini honoris & animorum rationibus tam fructuosa opera insudantes, ego arbor sicca, & caudex sterilis, frustra solum occupo, & nihil ago] talis sibi idcirco videbatur, quòd esset aliùs ab eo, qui esse maluisset: qui vero illinc eum laudant, operarium describunt, quo nemo vtilior, nemo ardentior, accisis omnino viribus, cum prohiberetur itineribus longinquis, ab continente Coulani & confiniis regni Trauancoris non recessit: vbi cum nullus præter illum Sacerdos esset, onus concionum apud Lusitanos; Christianæ legis explicandæ apud ethnicos & Mauros; pietatis alendæ apud neophytos, vnus sustinuit; ad hæc illis quos superfuit annis duodecim seminarium rexit Indorum iuuenum quinquaginta, S. Xauerij erectum institutione, & Regis Lusitaniæ sumptibus fundatum; eò ex ora Piscaria non paucos mittere solitus Henricus Henrichez, eius in iis docendis tum patientiam singularem, tum eorum virtutem egregiam mirificè laudat: redibant ex illa pietatis schola, ita probe diuina edocti, & tam castigato exemplo conspicui, vt possent grandioribus proponi pro credendi regula & viuendi: confessionis Sacræ, & quibus licebat per ætatem, Eucharistiæ mysteria sic obibant, vt sensum animi lachrimæ proderent, quod in pueris barbaris, & è duritie quercuum exsculptis iure miraculo habeatur: illius nempe tam felicitis prouentus sanctæque educationis qua seminarium illud suum, diuinorum sapore imbuerat Lancillotus vt religiosæ familia tyrocinium crederes, iam quibus illos cicuraret artes sibi que addiceret, rudes, primum & syluis crudos; ita illorum ætati aprabat, & ægenio; vt à parentibus domum reuocati, non possent adigi ad discessum, sed flentes orarent retineri, & paulo vltius (sic ipsi loquebantur) in Dei obsequium, & cognitionem promoueri: neque vero hæc eius religiosa prudentia in angusto hæsit puerilis huius gymnasij. Goæ se in nostros dum iis præisset, & in Piscaria prodidit, eique Ignatius absente Xauerio mandabat, vt plurimum, quæ vellent in opus conferri, desiderabat quin etiam illum Romæ habere, si sustinisset eo carere Xauerius. At sancti Patris epistola neque Xauerium in viuis reperit, nec Lancillotum iis viribus vt posset ex Indiis in Europam tam longa & ærumnosa pericula remetiri: exsecratione præsertim sanguinis exhauriente quod supererat virium; & se aliquando Goam transuehi iuberet, inter postrema suorum solatia & preces, quod sibi proximè instare putauerat, religiosius moriturus: quanquam etiam ex illo morbi & vitæ ambiguo cum se paululum recepisset, suam in Coulano repetierit stationem vbi anno 1558. quantum potest ex certionibus conici, patre familias accersitus

fitus est ad mercedem inflammatae suae in Deum & homines caritatis, quae collapsa ipsius fractaque naturae suppeditaret semper nervos, & spiritus ad agendum.

72.
Virtutes &
obitus Al-
phonfi Cy-
priani.

P. Alphonsum Cypriani excepit Romae Societas inter primos qui se illi adiungere optarunt, postquam religiosi ordinis & nominis & formam adepta est. Mihi quidem sit valde credibile annis iam triginta maiorem, Barcinone familiarem fuisse Ignatio, atque inde forsitan oriundum: ad illum enim ex India nunquam scribit, quin roget illam ab se salutari olim viri Sancti beneficam hospitem Barcinone, postea de illo ubique optimè meritam: quae necessitudo Cypriani cum Ignatio vetus, facile multum contulerit, ut maior licet quinquagenario admitteretur in Societatem: iis tamen illa etiam aetate, animi & corporis pollebat viribus, ut ex praebito illarum in Italia, & Lusitania experimento egregio, pat judicatus sit, cui expeditio Indica suo arumnarum cum omni pondere crederetur: illuc igitur profectus anno 1546. post Apostolici feruoris nobile rudimentum in ora Piscaria positum, vbi socius fuit imitatorque Antonij Criminalis; ab Xauario iussus est in Socotoram transire, infauftam illam & destitutam pridem Euangelico cultore insulam; sed intercepto in eam aditu, ab eodem Meliaporem destinatur, alias Urbem S. Thomae in Choromandelo, in qua quod vitae superfuit, annos duodecim exegit. Nec vero alium ab eo poscebat ea vrbs, foex, & sentina flagitiorum, & scelerum, omni ex India confluentium in vnam illam gentem: ardebat in ea Alphonfus velut Elias alter, nescius aut metu aut ciuilitate palpare flagitia: quod palam tunc fecit cum tentatis in cassum lenioribus in ea remediis, strinxit verbi Dei potentem gladium quem humilitatis studio caelarat eatenus velut in vagina reconditum. Porro statu quam lachrimabili tunc esset Meliapora & quanam origo vitae quae illic viuebatur aded profligata, necesse est ex eo discamus, ad eorum quae dicam perspicuitatem. Scribens ergo ad Sanctum suum (ut iam tum compellabat) Patrem Ignatium, & dolens, cum eo, suo illic sudori tam auare messem respondere; ait aequè sibi ad fidem proferendam nihil obstare, ut flagitiosos veterum Christinorum mores, quorum infamia tam graui laborabat religio, ut cognomentum Christiani ab ethnicis pro conuicio iactaretur: qui ex Europa Indiam peterent (nam de iis loquitur) & in ea obirent, quartam vix partem saluam esse; quod pessimam vitam morte peiori absoluerent alij bello, naufragiis alij; quidam singulari certamine; popularium inuidia nonnulli; rari Sacrorum praesidio, & gratia muniti: ex quo tritum illud hominum religiosorum inde in Europam scribentium, portis Indiarum inferos repleri ob hoc P. Franciscum Xaarium (quod sanè in eius hodièque literis legitur) quaesisse procul ab Indiis solum, verbo Dei suscipiendo idoneum, ab Europæorum si minus commercio, at semotum saltem habitatione, ne illi viuendo, satis ruinam inferrent quae multo conatu Apostolici sudoris ad messem promouerat: mihi, addit, hic vnus dum lucrifit quatuor pereunt;